

4515.

1349?

Lödöse?

Konung Magnus skrifver till Linköpings stifts invånare och uppmanar dem till kyrkogång, fastor, allmosor och skriftermål, samt förordnar att för hvor man och qvinna en svensk penning skulle gifvas till Guds och jungfru Marie heder, över hvilka penningars användning konungen med sina rådgifvare sedermera skulle besluta, allt för den brådöds skull, som nalkades riket.

Papperscodex i Sv. Riksark. sign. A 1523 till 1527
(Brasks kopiebok) f. 107 v.¹⁾

Magnus, med Gudz nade konunger Sweriges Norges oc Skane, sende allom clerkom oc leekmannom, se[r]delis huariom i Linchöpungs biscopssdöme, helso med Gudi. Vi kwnnungwm ethre allmennelighet elskelike at vi haffuom förstandit för visso rädelig tidende, huilken huar cristhen menniskio maa serlika rådas; ty at Gud för menniskiona synda skwll haffuer eno stoora plago almenneliga kastat aa verldena med braadöda, swa at mestha lothrin aff ty folk, som var i them landom, som vesthan vor land liggiande ärw, vtaff the plaagana dööd oc staar nw omkring alt Norge oc Halland oc naakas nu hiit, swaa at, huart man spör ther omkring, tha staar swa starkelika at vthan alla sott faller folket nider alt sender at thet är helbrögda oc döör vthen allan redzskap oc förmale; at eehuar han vngangher är ey swa mykit folk aather, at ty gither til jorda kommit, som fraan stielper. Nw för then kerleek oc varkwnno vi till eder haffuom ey vthan stoora vmsorg rädoms vi för aldra vora misgerninga skuld the samma plago oc dööd ywer vaarom almoga komma skola, stempndom vi vora viisa radgewara till vor boda, biscopa oc lekmän, biscopen aff Lincöpwngs kyrkio, biscopin aff Skara, herra Karl Nässkwnnungason, Anwnd Stwra, Israel Birgeson, Magnus Niclison, Gregerss Stirtnes [ɔ: Styrbernas] riddara, Joan Christinason oc Niclass Ingawalson, sedhan canica aff them kyrkiom, som biscopa vora eckie her swa braadelika i tolka stoora torpth kwnde ey til vora komma til Lödösa, raadende medh them huad tienista eller ödmywkt thet skulde älla motta vara, som Gud motta blidkass aff oc sina miskwend til vor nadelika senda, huilkom med oss samteckelica syntes ath tesso sinne, at alt folk ower Swerikes riike, kläckia oc leekmen, gammalt oc vngt, kwinkönss oc mankönss, kommen til theres soknakyrkio frege-dagen i huario vikw ölnie oc barfötte oc kennes vedher sin Gud hans rettwiso oc

¹⁾ Denna odaterade handling förekommer utom i ofvan anfördta kopiebok, hvilken jämté åtskilliga historiska handlingar och kyrkliga anteckningar innehåller Hans Brasks brefväxling, äfven i något moderniserad form i den yngre afskrift af samma kopiebok (f. 73), som tillhörte Hogenskild Bielke och bunden i rött band med signaturen A likaledes förvaras i Riksarkivet. Urkunden är efter den förstnämnda afskriftssamlingen förut tryckt i *Handlingar rörande Skandinaviens historia* 14, s. 82, efter den senare af Fant i hans *Observationes historiam Svecanam illustrantes* Fasc. II, pars XIV s. 10. Till tiden torde urkunden förskrifa sig redan från år 1349. Der omtalas nämligen ett möte i Lödöse och konung Magnus vistades i September månad nyssnämda år i denna stad. I början af år 1350 (Februari) var konungen i mellersta Sverige och ämnade vid påsktiden öfver Jämtland begifva sig till Norge (se längre fram n. 4525). Eljest har man visserligen inga fullt säkra uppgifter om, hvarest konungen uppehållit sig ända från Mars månad till den 7 Juni, då han befinner sig i Bergen, ty det är troligt att ett bref af konungen, som förekommer i Registr. Eccl. Aboensis, dateradt Åbo söndagen före Erici 1350 och rörande Pades kloster förskrifver sig först från år 1351. På hemvägen från Bergen har han möjlichen äfven besökt Lödöse, men torde det då ha varit för sent att utfärda en skrifvelse af den ofvan ståendes innehåll, enär i den samma säges, att pesten vid dess utfärdande ej hunnit längre än till Norge och Halland.

hans vold med retto ödmykt, gongin tha om kyrkio medh heliedomom, hörin messo med gudelica aakallan aa them dagenom, offren sitt offer aa altaren, then peninga, som thet förmåa, then andra almosa thet förmåa. Thetta offer skola kyrkiavärendana skipta mellan fatiga manna, till prestens nytto skal thet samma offer ingomlunden vendes ella kommo [ɔ: -a]. Fregedagen huarn biwdom vi oc radom huariom cristno manne fasta veder vatn oc bröd; huar thet ey vill, at minsta aff hollda aff allom fisk oc fasta ved ööll oc bröd. Tessen messo skal vara aff varo frw, at hon verdinges bedia sin signada son för oss at sino vrede fraan tesso salugo lande venda för vora ödhmywkt skwld. Till tesso messana haffuer huar biscoper i sino biscopsdöme xl:a daga afflat giffuit allom them, som när äro stadde oc retteligo scriptada ärw; huilket allom mannom radeligit är timmelega göra, mädan Gud haffuer huariom stwnd, tymma oc ämpne giffuit, oc räda aff sinom syndom. Therfore radom vi allom mannom medh helsamliko raade, at huar man, medhan Gud haffuer hanom æn nakra stwnd giffuit, rensza sitt samwet oc gonga till screpta oc göra retta vidergonga med fulla ödmywkt för sina synder, at, när Gud vill han vittia, at han fynna han swa reedan, at han moge Gudi sina siell i hand faa: huilkin ödmiwkt vi haffuom til Gudz nade hanom skal teckelikit vara oc fornempdo plago miskwndelega fraan oss venda. Staddom vi oc ther, at aff hvario cristno menniskio, vnga oc gambla, manköns oc quinköns, skal giffua en swensker penninger Gudi til heeders oc hanss signada moder Marie. Then penning skal presten aff huario kyrkio med skälkom mannom haffua samman takit aa sancta Andersa dag¹⁾. Tesso penninga skola in antwardass i domkirkiona med fullom rekenscap; tha thetta gäld är samman kommit, tha skolom vi med biscopom oc varo raade ther om sitia oc hogxsa huar vi skulom Gudi oc hans signada moder nokon heder göra then som oss allom samman til tarffwa moga komma, boda leffuandes oc dödom. Ty bediom vi eder oc radom aff allom kerleek, at huar edra i sinom stad lyde ödmywelike med kerlek tesso vora skepan oc gongo til screpthen oc betra sik vider Gud för syna synder med fullo ydrilse, retto vidergongo oc tesso tieniste, som eder är nw kwnnogat, til at Gud tesso plago at minska i tesse riike med sinom nadom....

Överskrift: Regis Magni ad communitatem Lincopensis dyocesis pro jejunio ferie 6:te ac Romskott faciendo propter subitaneam mortem tollendam et euitandam.

Vid sidan antecknad: Inuente in manuali ecclesie Myclaby Longänäass Ölandie.

4516.

1350 Jan. 8.

Arnö.

Ärkebiskop Hemming vidimerar två bref af konung Birger Magnusson, det ena af 1297 den 17 Maj, intygande att junker Erik till Sigmund Keldorsson gifvit åtskillig egendom, det andra af 1312 den 29 Mars, hvari konungen till samme Sigmund gifver jord i Visbohammar, Eldasund och Langö samt sin qvarn i Torshälla²⁾.

Orig. på perg. i Sv. Riksark.

Vniuersis presentes litteras inspecturis Hemmingus, miseracione diuina archiepiscopus Vpsalensis, salutem in Domino sempiternam. Noueritis nos litteras

¹⁾ Här står i marginalen antecknad (något yngre stil): Romskott war 1 d. aff huar menniskio och gaffz vt S. Andreæ dag.

²⁾ Det senare brefvet är förbigånget i Diplomatarium.